

VEGETAČNÉ MAPOVANIE, MONITORING RAŠELINÍSK A VYHODNOTENIE DÁT

JÁN ŠEFFER, RASTISLAV LASÁK, VIERA ŠEFFEROVÁ, PAVOL
POLÁK

EKOHYDROLOGICKÁ OBNOVA RAŠELINÍSK
V KARPATOCH

2022-2024

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ
EKOLÓGIE

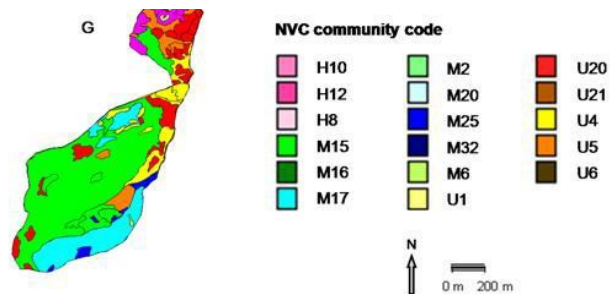
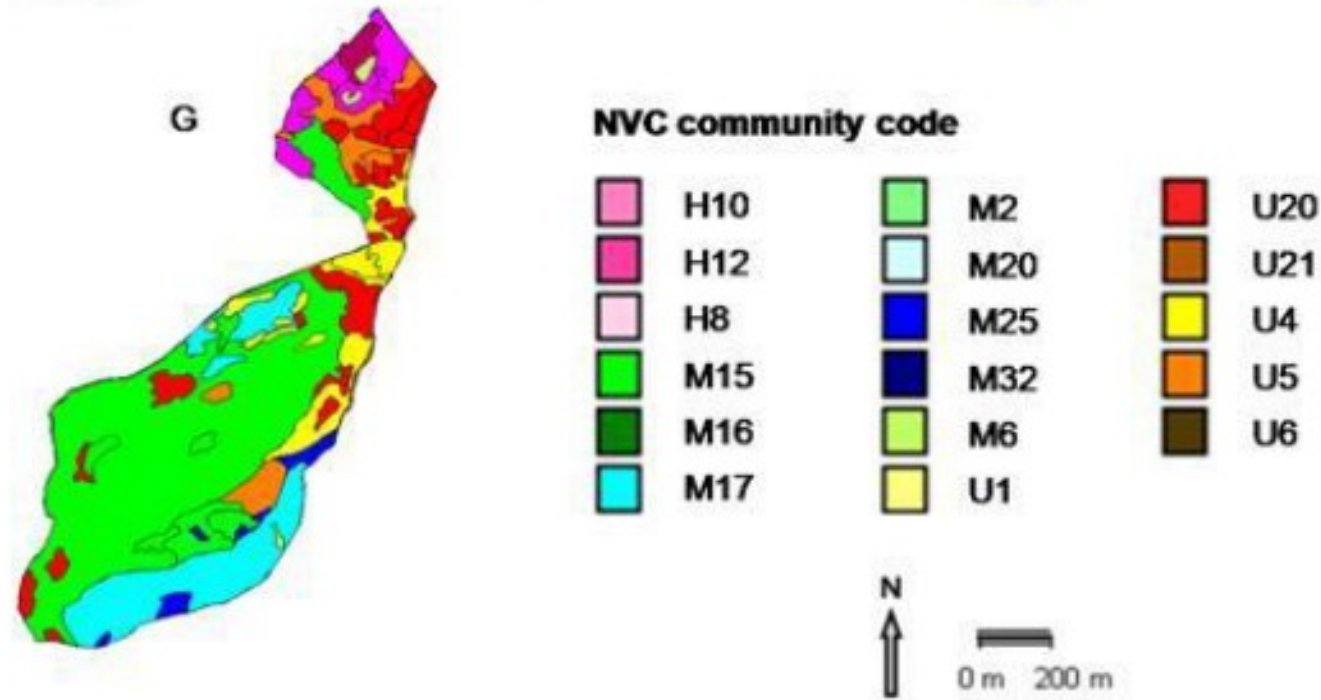
Spoločným úsilím k **zelenej**, **konkurencieschopnej** a **inkluzívnej** Európe

Projekt „Ekohydrologická obnova rašelinísk v Karpatoch“, číslo projektu: ACC04P02 sa realizuje z finančného príspevku Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu SR.

HEARN ET AL. 2011

THE REPEATABILITY OF VEGETATION CLASSIFICATION AND MAPPING

BASING MANAGEMENT PLANS AND MONITORING ON NVC MAPPING AS CURRENTLY PRACTISED COULD LEAD TO MIS-MANAGEMENT OF VEGETATION AND MISLEADING CONCLUSIONS, WITH MORE THAN 65% OF 'CHANGE' ACTUALLY DUE TO OBSERVER ERROR.

POUČENIE ALEBO AKO ZNÍŽIŤ VPLYV SUBJEKTU

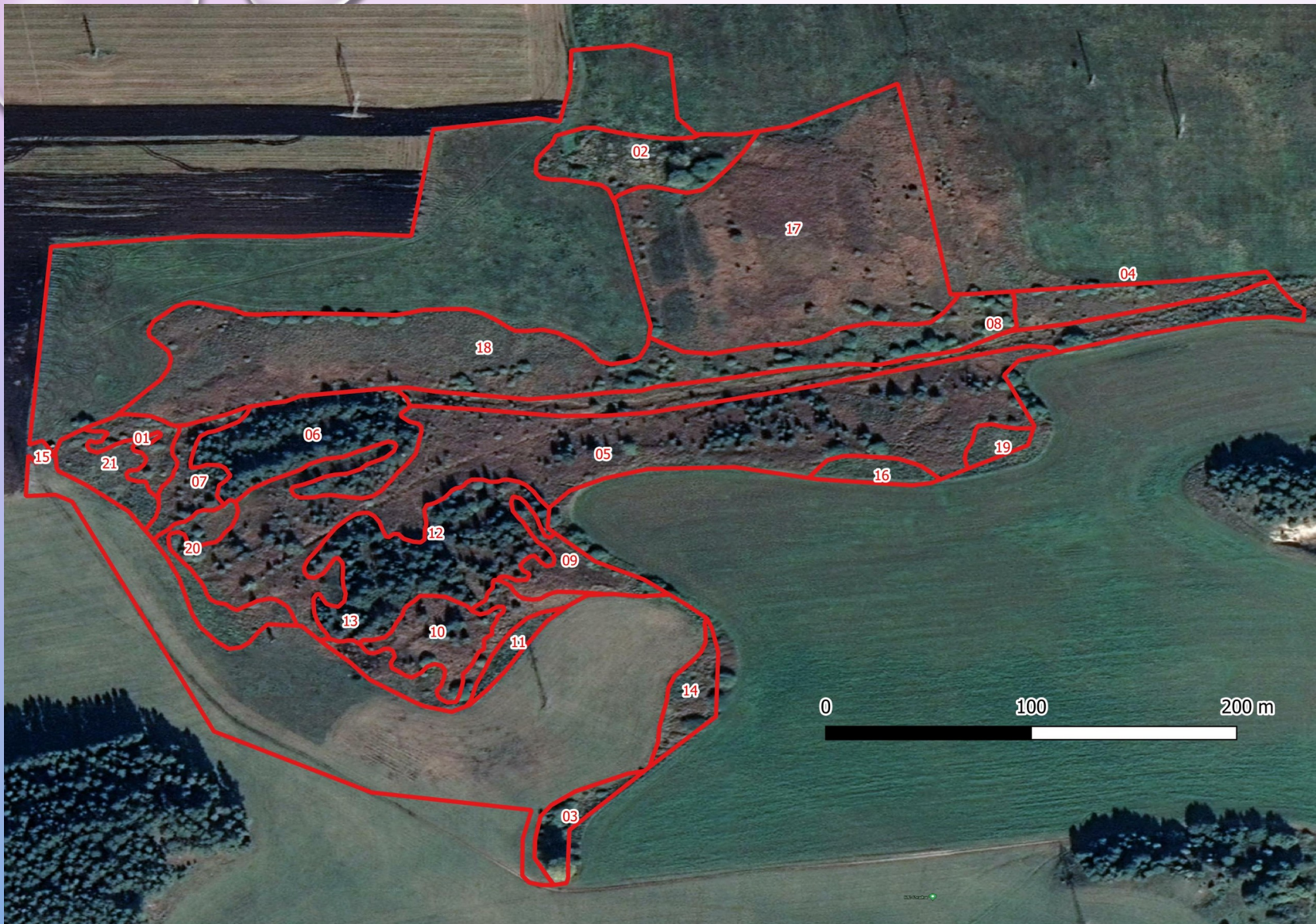
DVA ZÁKLADNÉ PROBLÉMY

- SNAHA O MAPOVANIE BIOTOPOV V ICH HRANICIACH
- SPRÁVNE URČENIE BIOTOPOV A HODNOTENIE KVALITY

MOŽNÉ RIEŠENIA

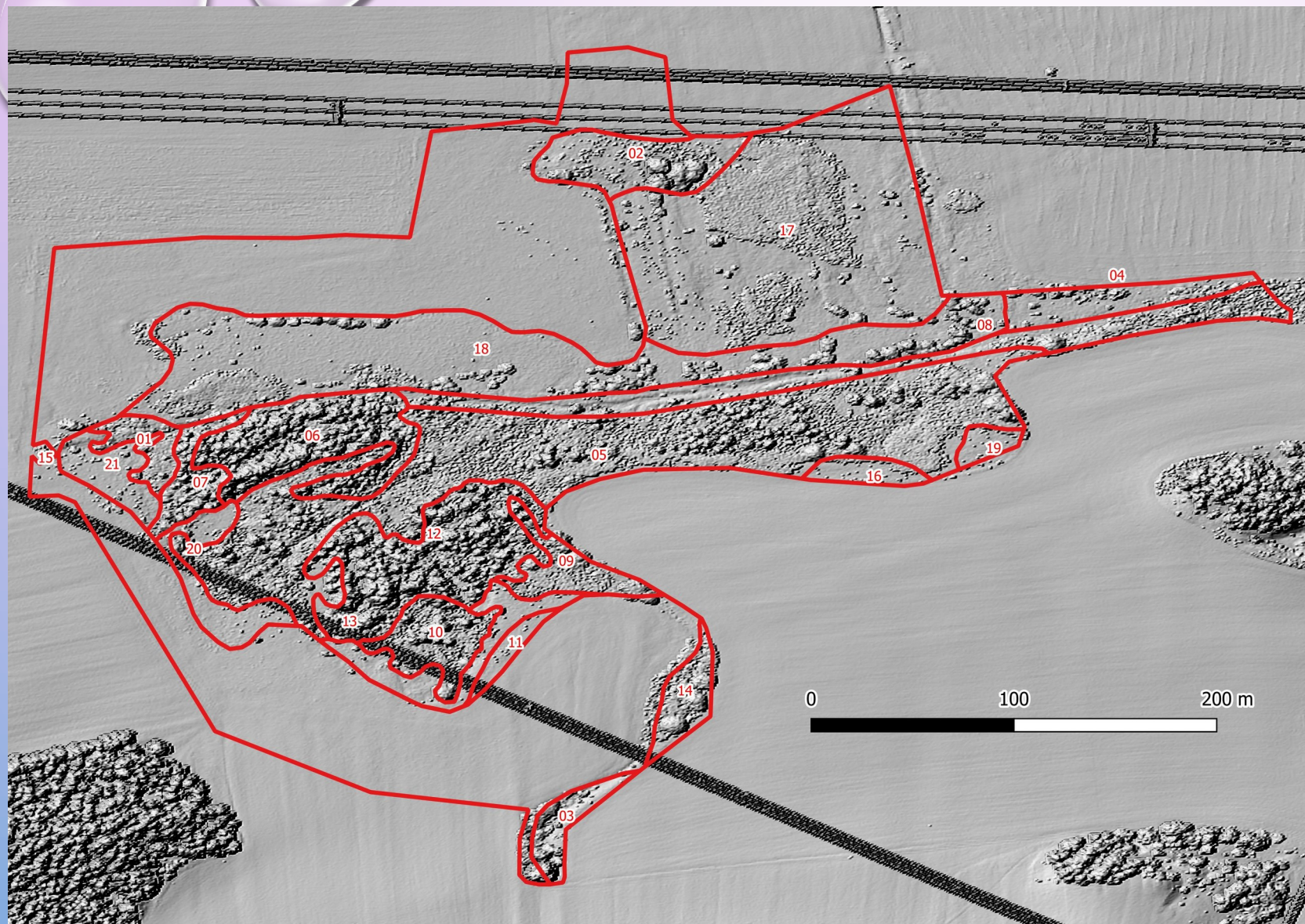
- VYTÝČENIE HRANÍC POLYGÓNOV PODĽA EXISTUJÚCICH IDENTIFIKOVATEĽNÝCH LÍNIÍ – LES-LÚKA, VODNÉ TOKY, CESTY, ZAMOKRENÉ ČASTI, SKALY A SUTINY, ATĎ.
- MAPOVATEĽOVE HODNOTENIE BIOTOPOV JE KORIGOVANÉ NA ZÁKLADE DODATOČNÝCH INFORMÁCIÍ – ZÁZNAM DRUHOVÉHO ZLOŽENIA

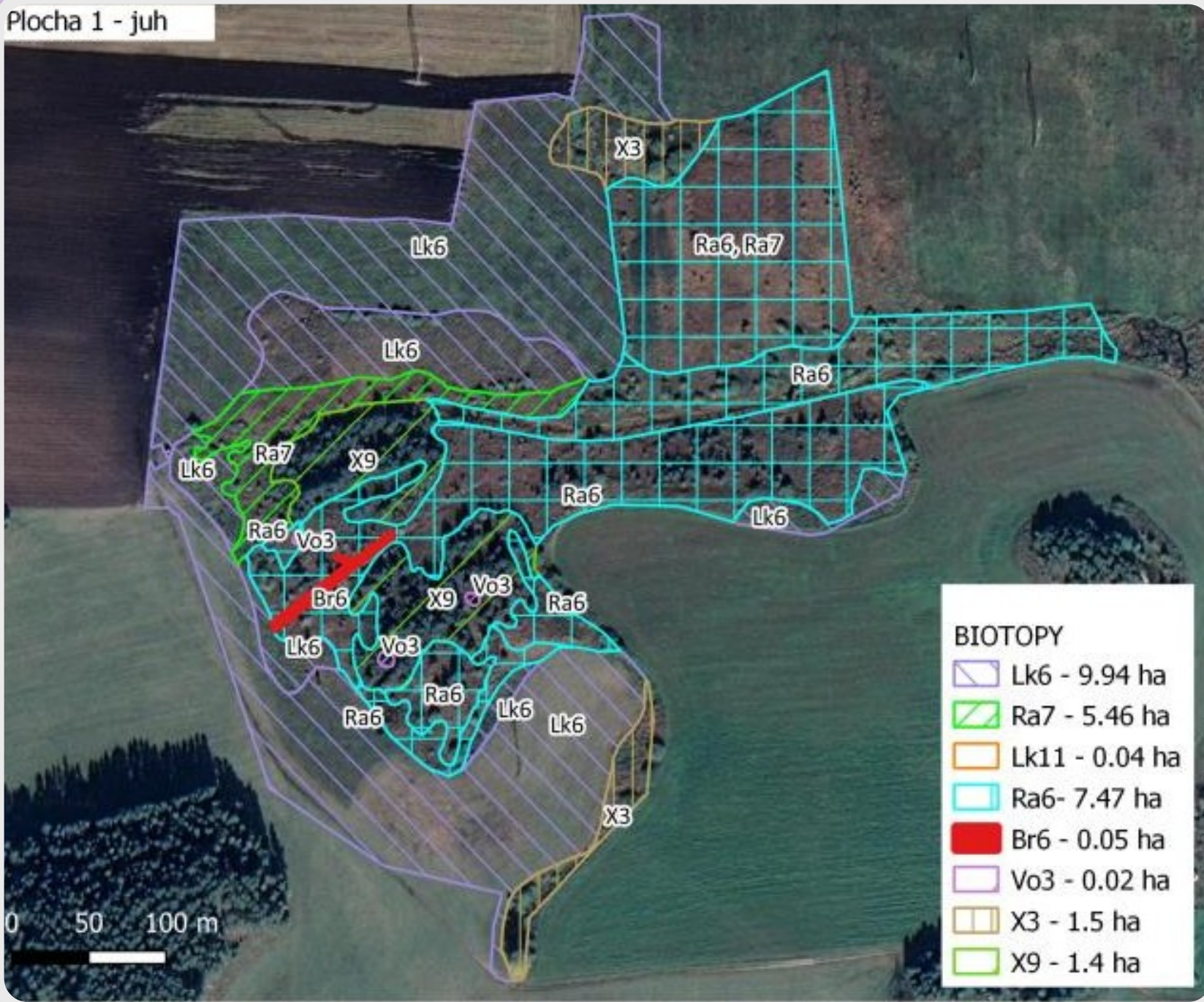

SPIŠSKO-TEPLICKÉ SLATINY MAPA BIOTOPOV

SPIŠSKO-TEPLICKÉ SLATINY MAPA BIOTOPOV

SPIŠSKO-TEPLICKÉ SLATINY MAPA BIOTOPOV

HODNOTENIE BIOTOPOV 1

- PRVÉ HODNOTENIE STAVU ZACHOVANIA ČASTI NELESNÝCH BIOTOPOV BOLO RIEŠENÉ PO UKONČENÍ PRVEJ FÁZY INVENTARIZÁCIE LÚČNYCH BIOTOPOV, KTORÉ PREBEHLO V ROKOCH 1998-2002 (ŠEFFER ET AL. 2002).
- DÁTOVÝ SÚBOR (7,5 TISÍC LOKALÍT) SME ORDINOVALI A NÁSLEDNE KLASIFIKOVALI. IDENTIFIKOVALI SME 27 TYPOV LÚČNYCH BIOTOPOV SPOLU S ICH DIAGNOSTICKÝMI DRUHMI. NA ZÁKLADE PERCENTA PRÍTOMNÝCH DRUHOV Z CELKOVÉHO POČTU V DIAGNOSTICKEJ DRUHOVEJ SKUPINE (DDS), SME IDENTIFIKOVALI BIOTOP(Y) NA LOKALITE.
- IDENTIFIKÁCIA BOLA POZITÍVNA LEN V PRÍPADE HODNOTY VYŠŠEJ AKO 25%. TOTO PERCENTO PRÍTOMNÝCH DIAGNOSTICKÝCH DRUHOV Z CELKOVEJ DDS ZÁROVEŇ VYJADRUJE STUPEŇ REPREZENTATIVITY A TÁ JE AJ URČITOU MIEROU KVALITY BIOTOPU.

HODNOTENIE BIOTOPOV 2

- METODIKA NA HODNOTENIE STAVU VŠETKÝCH NELESNÝCH BIOTOPOV NA LOKALITNEJ ÚROVNI BOLA PRIPRAVENÁ O TRI ROKY NESKÔR (ŠEFFER ET AL. 2005). METODIKA OPISOVALA SPÔSOB HODNOTENIA VŠETKÝCH NELESNÝCH BIOTOPOV ZO SMERNICE O BIOTOPOCH.
- BOLI VYPRACOVANÉ PODROBNÉ HODNOTIACE TABUĽKY, KTORÉ NA ZÁKLADE PRÍTOMNOSTI DRUHOV (CHARAKTERISTICKÝCH, INDIKAČNÝCH, EXPANZÍVNYCH A INVÁZNYCH), VERTIKÁLNEJ ŠTRUKTÚRY A VEĽKOSTI LOKALITY, ZAČLEŇOVALI POSUDZOVANÉ TERÉNNE ZÁZNAMY DO ŠTYROCH KATEGÓRIÍ STAVU ZACHOVANIA.
- PROBLÉMOM PRI JEJ UPLATNENÍ V PRAXI BOLO TO, ŽE PRAHY PRE HODNOTENIE VÄČŠINY BIOTOPOV NEBOLO MOŽNÉ OTESTOVAŤ NA ROZSIAHLEJŠOM SÚBORE DÁT, PRETOŽE V TOM ČASE ICH BOLO MÁLO.

HODNOTENIE BIOTOPOV 3 DÁTA

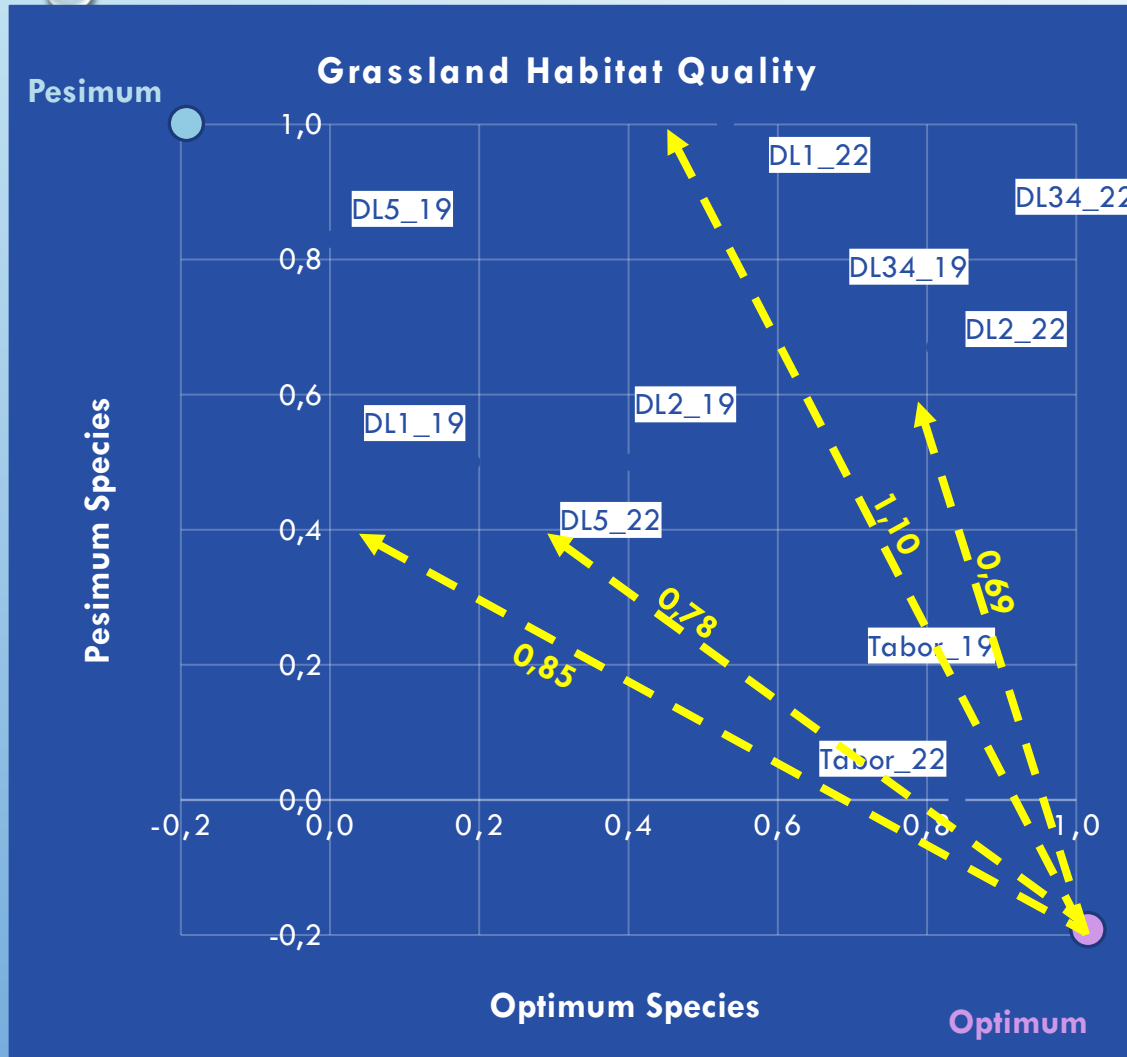
- SITUÁCIU NEDOSTATKU ÚDAJOV PRE JEDNOTLIVÉ NELESNÉ BIOTOPY POMOHLI VYRIEŠIŤ PROJEKTY CELOŠTÁTNEHO MONITORINGU DRUHOV A BIOTOPOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ROKOCH 2013-2015 A 2021-2023.
- PRIPRAVILI SME HODNOTENIE 47 TYPOV NELESNÝCH BIOTOPOV (ANNEX I, SMERNICE O BIOTOPOCH), 9350 ZÁZNAMOV Z TML, KDE SA NACHÁDZA 2670 TAXÓNOV VYŠŠÍCH A NIŽŠÍCH RASTLÍN.

HODNOTENIE BIOTOPOV 3 PRINCÍPY

HODNOTENIE PREBIEHA V DVOCH FÁZACH:

- URČENIE BIOTOPU NA ZÁKLADE DIAGNOSTICKÝCH DRUHOV – VYBRANÉ PODĽA HODNOTY FIDELITY A FREKVENCIE. ŠPECIFICKÝM PRÍPADOM SÚ PODMIENEČNÉ DRUHY, KTORÉ SÚ PRE URČENIE BIOTOPU KĹÚČOVÉ. VÝBER DRUHOV A PRAHY SME TESTOVALI NA VŠETKÝCH DÁTACH PRE DANÝ BIOTOP.
- POKIAĽ ZÁZNAM PREKROČÍ PRAH PRE POČET DIAGNOSTICKÝCH A PODMIENEČNÝCH DRUHOV, PREBEHNE ALGORYTMUS HODNOTENIA. HODNOTIACE KRITÉRIÁ SÚ:
  1. ČIASTKOVÁ KVALITA BIOTOPU PODĽA PARAMETROV: POČTY DRUHOV OPTIMA, PESIMA A POKRYVNOSTI E2 A E3
  2. AKTIVITY NA PLOCHE
  3. ZMENA PLOCHY BIOTOPU
- VÝSLEDKOM JE SYNTETICKÉ HODNOTENIE STAVU BIOTOPU NA LOKALITE: A – D, HODNOTY A-B SÚ PRE PRIAZNIVÝ A C-D PRE NEPRIAZNIVÝ STAV

HODNOTENIE BIOTOPOV 3 POSTUP

- POČTY DRUHOV V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH SKUPÍN MAJÚ RÔZNE ROZSAHY, ČO JE DÔVOD PRE ICH NORMALIZÁCIU, ČIŽE ZJEDNOTENIE DÁT V RÁMCI ROVNAKÝCH ROZSAHOV. V TAKÝCHTO PRÍPADOCH SA POUŽÍVA MINI-MAXOVÁ NORMALIZÁCIA (SUAREZ-ALVAREZ, M. M. ET AL. 2012):

KDE **A** VYJADRUJE ATRIBÚT – V NAŠOM PRÍPADE SKUPINU (DO, DP).
 MIN_A , MAX_A SÚ MINIMÁLNA A MAXIMÁLNA HODNOTA **A**.

V' JE NOVÁ NORMALIZOVANÁ HODNOTA.

V JE PÔVODNÁ HODNOTA.

- SYNTÉZU TÝCHTO ÚDAJOV JE MOŽNÉ UROBIŤ POMOCOU ORDINÁCIE VO VIAC ROZMERNOM PRIESTORE, KDE KAŽDÁ OS REPREZENTUJE DEFINOVANÉ PARAMETRE. TAKTO SA DÁ POSUN MONITOROVACIEHO ZÁZNAMU V 2D PRIESTORE JEDNODUCHO INTERPRETOVAŤ PODĽA ZMENY SKÓRE NA JEDNOTLIVÝCH OSIACH.

MONITORING BIOTOPOV NA PROJEKTOVÝCH LOKALITÁCH

KLIN – BIOTOP 7120 DEGRADOVANÉ
VRCHOVSKÁ SCHOPNÉ PRIRODZENEJ
OBNOVY

TML_7120_004

[mapa](#)

Určenie typu biotopu

Dátum	2013-08-15	2018-06-18	2022-08-08
Počet podmienených druhov a splnenie podmienky	5 áno	6 áno	4 áno
Počet diagnostických druhov a splnenie podmienky	11 áno	12 áno	13 áno
Určený biotop 7120	ÁNO	ÁNO	ÁNO

Stanovenie kvality biotopu

1. čiastková kvalita biotopu (počet OPT, počet PES, percento E2aE3)	0.79 (11, 3, 20%)	0.75 (13, 4, 10%)	0.72 (14, 4, 25%)
2. vplyv aktivít (vplyv pozit, negat, budúcich pozit a budúcich negat aktivít)	1.17 (0, 950, 0, 750)	0.75 (0, 550, 0, 550)	1.38 (0, 1000, 0, 1000)
3. zmena v ploche biotopu (plocha prvého a aktuálneho záznamu)	0 (100, 100)	0 (100, 100)	0.4 (100, 60)
Celková kvalita (na základe parametrov 1 až 4) - kategória	0.94 - C	0.62 - B	1.46 - D

MONITORING BIOTOPOV NA PROJEKTOVÝCH LOKALITÁCH

KLIN – BIOTOP 7140 PRECHODNÉ
RAŠELINISKÁ A TRASOVISKÁ

TML_7140_020

[mapa](#)

Určenie typu biotopu

Dátum	2013-08-15	2018-06-18	2023-08-12
Počet podmienených druhov a splnenie podmienky	0 áno	0 áno	0 áno
Počet diagnostických druhov a splnenie podmienky	12 áno	11 áno	12 áno
Určený biotop 7140	ÁNO	ÁNO	ÁNO

Stanovenie kvality biotopu

1. čiastková kvalita biotopu (počet OPT, počet PES, percento E2aE3)	0.93 (16, 2, 70%)	0.94 (15, 1, 70%)	0.59 (16, 1, 0%)
2. vplyv aktivít (vplyv pozit, negat, budúcich pozit a budúcich negat aktivít)	1.89 (0, 1000, 0, 750)	1.54 (0, 600, 0, 100)	1.86 (150, 1000, 150, 1000)
3. zmena v ploche biotopu (plocha prvého a aktuálneho záznamu)	0 (100, 100)	0.2 (100, 80)	0.8 (100, 20)
Celková kvalita (na základe parametrov 1 až 4) - kategória	1.31 - C	1.21 - C	1.35 - C

MONITORING BIOTOPOV NA PROJEKTOVÝCH LOKALITÁCH VÝSLEDKY

7120 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy

Stav ku dňu 07.11.2023

A	B	C	D	X
5	12	9	1	1

D	N	Z	X
7	17	3	1

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

Stav ku dňu 07.11.2023

A	B	C	D	X
2	74	122	12	0

D	N	Z	X
5	181	24	0

7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Stav ku dňu 07.11.2023

A	B	C	D	X
7	94	215	19	12

D	N	Z	X
21	260	54	12

1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky

Stav ku dňu 07.11.2023

A	B	C	D	X
11	47	88	4	6

D	N	Z	X
20	107	23	6

Lokalita	Biotop	Kód N200	Kód TML	Stav zachovania
Medzi bormi	Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy	7120	7120_1	C
Medzi bormi	Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy	7120	7120_2	B-B
Medzi bormi	Prechodné rašeliniská a trasoviská	7140	7140_7	C-C
Klinské rašelinisko	Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy	7120	7120_4	C-B-D
Klinské rašelinisko	Prechodné rašeliniská a trasoviská	7140	7140_20	C-C-C
Tisovnica	Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy	7120	7120_5	C-C
Bariny	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230	7230_118	C-C
Spišskoteplické slatiny	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230	7230_156	C-C
Spišskoteplické slatiny	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230	7230_316	C-C
Sivá brada	Karpatské travertínové slatiny s halofytmi	1340*	1340_44	C-B-B
Sivá brada	Karpatské travertínové slatiny s halofytmi	1340*	1340_45	C-C-C
Krivý kút	Slatiny s vysokým obsahom báz	7230	7230_198	C

ĎAKUJEME ZA
POZORNOST

